

Stichting HEST: Jaarverslag 2016 en plannen voor 2017

Inleiding

De stichting Hulpgroep Ernstig Zieken en Stervenden Thuis (HEST) is opgericht in 1983. De stichting heeft als doelstelling het thuis sterven voor alle inwoners van Ermelo, Putten en Garderen beter mogelijk te maken.

Terminaal zieke mensen willen veelal het liefst thuis sterven. In de thuissituatie komt de zorg voor een stervende voor een belangrijk deel neer op mantelzorgers. De taak van mantelzorgers beslaat 24 uur per dag en 7 dagen in de week en is dan ook zeer zwaar. Meestal staan de beroepsmatige zorgverleners van de thuiszorgorganisaties hen hierbij terzijde. In de nachtelijke uren is deze hulp echter slechts beperkt beschikbaar. HEST kan en wil een rol spelen door het bieden van aanvullende hulp. De hulp van HEST wordt vooral tijdens de nachtelijke uren verleend en bestaat uit het waken en waar nodig overnemen van de verzorging. De mantelzorger kan zo tot een goede nachtrust komen en is daardoor beter en langer in staat om zijn of haar dierbare thuis te verzorgen.

De medewerkers van HEST zijn allen vrijwilliger: zij doen hun werk belangeloos. De hulp van HEST is kosteloos: voor degenen die er gebruik van willen maken bestaat er dus geen financiële drempel.

Organisatie

De stichting HEST wordt bestuurd door een vierkoppig bestuur.

De feitelijke zorg wordt verleend door vrijwilligers welke zijn gegroepeerd over respectievelijk Ermelo en Putten. Zij worden bij hun werkzaamheden aangestuurd door de coördinator-Ermelo en de beide coördinatoren-Putten.

(NB: als in dit jaarverslag gesproken wordt over ‘vrijwilligers’ wordt bedoeld op de HEST-medewerkers die de feitelijke zorg leveren).

Werkwijze

De hulp van HEST wordt meestal aangevraagd door organisaties voor beroepsmatige zorg als Buurtzorg, Icare, of andere thuiszorgorganisaties. Een mantelzorger of een familielid kan ook rechtstreeks hulp aanvragen. Ook de huisarts, het kerkgenootschap van de zieke, een welzijnsorganisatie, een zorginstelling of het maatschappelijk werk kunnen hulp aanvragen. De aanvraag wordt behandeld door de betreffende coördinator. Zo nodig wordt een huisbezoek afgelegd. Waar dat wenselijk is wordt overlegd met de huisarts en/of de

thuiszorgorganisatie. Nadat de hulpvraag is beoordeeld, schakelt de coördinator een HEST-vrijwilliger in. Meestal kan de hulp dezelfde dag/nacht nog worden geboden. Als de zorgverlening meerdere nachten beslaat (meestal is dat het geval), worden bijna altijd meerdere vrijwilligers ingeschakeld. De coördinator begeleidt het proces en dient als vraagbaak voor de vrijwilligers. Na afloop van de zorgverlening evalueert de coördinator met de mantelzorger/zorgvragende instantie en de vrijwilligers.

De vrijwilligers van respect. Ermelo en Putten ondersteunen elkaar zo nodig over en weer. Afhankelijk van de zorgbehoefte kunnen zij door de coördinatoren dus in het hele werkgebied worden ingezet. De praktijk leert dat het over en weer steunen regelmatig gebeurt. In de meeste gevallen wordt er dan een goede oplossing gevonden.

Vrienden van HEST

In 1998 werd de stichting ‘Vrienden van HEST’ opgericht. Doelstelling van de ‘‘Vrienden van HEST’’ is het ondersteunen van de stichting HEST.

De stichting ‘‘Vrienden van HEST’’ heeft een eigen bestuur en maakt géén deel uit van de organisatie van HEST. Tussen beide organisaties bestaan wel nauwe contacten.

Kennisbevordering

Aan de kennisbevordering van de vrijwilligers van HEST wordt veel aandacht besteed. Bij hun entree krijgen zij de introductie cursus ‘‘Terminale Zorg’’ van de koepelvereniging Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ). Daarna volgen zij periodiek een bijscholingscursus. Voorts zijn er incidentele cursussen, zoals een tilcursus.

Ter ondersteuning van elkaar komen de vrijwilligers regelmatig bijeen. De coördinatoren spelen hierbij een stimulerende en voorwaardenscheppende rol.

Personele samenstelling dd 31 december 2016

Het bestuur van HEST bestond op de standdatum 31 december 2016 uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een medisch adviseur.

Het team-Ermelo heeft drie vrijwilligers en één coördinator.

Het team-Putten heeft negen vrijwilligers en twee coördinatoren.

Financiering

HEST is voor zijn financiering vooral afhankelijk van subsidies. Het Ministerie van VWS verstrekt jaarlijks een subsidie waarvan de grootte afhankelijk is van het aantal cliënten waaraan het voorgaande jaar hulp is verleend.

De gemeente Putten verstrekt jaarlijks een aanvullende subsidie.

Van de stichting "Vrienden van HEST" verkrijgt HEST een jaarlijks wisselende donatie. Deze donatie wordt telkenmale besteed aan een specifiek doel.

Besteding van de inkomsten

De inkomsten van HEST worden vooral besteed aan de deskundigheidsbevordering van de medewerkers. De scholing van onze medewerkers vinden wij heel belangrijk!

Ook aan PR geven wij geld uit. Te denken valt aan onze website en aan promotiemateriaal. We vinden het van belang dat de inwoners van Ermelo en Putten bekend zijn met het bestaan van HEST. Potentiële cliënten maar ook potentiële vrijwilligers kunnen ons dan beter vinden.

Weer een ander deel van de inkomsten wordt besteed aan sociale activiteiten. Deze activiteiten dienen ertoe het groepsproces te versterken: ze bevorderen de binding en de noodzakelijke onderlinge samenhang van de vrijwilligers.

Omvang van de in 2016 verleende zorg.

Ermelo 2016 : Aan 12 inwoners is zorg verleend. Het betrof 20 nachten.

Putten 2016 : Aan 18 inwoners is zorg verleend. Het betrof 109 nachten en 1 dagdeel.

Totaal HEST 2016 : Zorg aan 30 inwoners. In totaal 129 nachten en 1 dagdeel.

Niet vermeld zijn de aanvragen die niet tot daadwerkelijke inzet van een HEST-vrijwilliger hebben geleid. De oorzaken van het achterwege blijven van inzet zijn uiteenlopend van aard (meestal: voortijdig overlijden van de zieke of opname in een zorginstelling). In al deze gevallen heeft de betreffende coördinator van HEST wel uitgebreide bemoeienis met de aanvraag gehad.

Omvang van de zorg in eerdere jaren

Om een indruk te kunnen krijgen van een eventuele trend zijn onderstaand ook de gegevens van de jaren 2011 t/m 2014 vermeld:

Ermelo 2011 : Zorg aan 10 inwoners. Betrof 48 nachten en 2 dagdelen.

Putten 2011 : Zorg aan 12 inwoners. Betrof 66 nachten en 5 dagdelen.

Totaal HEST 2011 : Zorg aan 22 inwoners. In totaal 114 nachten en 7 dagdelen.

Ermelo 2012 : Zorg aan 9 inwoners. In totaal 47 nachten en 7 dagdelen.

Putten 2012 : Zorg aan 4 inwoners. In totaal 12 nachten.

Totaal HEST 2012 : Zorg aan 13 inwoners. In totaal 59 nachten en 7 dagdelen.

Ermelo 2013 : Zorg aan 5 inwoners. In totaal 9 nachten

Putten 2013 : Zorg aan 18 inwoners. In totaal 53 nachten

Totaal HEST 2013 : Zorg aan 23 inwoners. In totaal 62 nachten.

Ermelo 2014 : Zorg aan 15 inwoners. In totaal 34 nachten

Putten 2014 : Zorg aan 13 inwoners. In totaal 36 nachten.

Totaal HEST 2014 : Zorg aan 28 inwoners. In totaal 70 nachten.

Ermelo 2015 : Zorg aan 10 inwoners. In totaal 33 nachten en 3 dagdelen.

Putten 2015 : Zorg aan 19 inwoners. In totaal 54 nachten.

Totaal HEST 2015 : Zorg aan 29 inwoners. In totaal 87 nachten en 3 dagdelen.

De trend lijkt licht stijgend te zijn. Het aantal jaren dat zo in beschouwing is genomen, is echter te klein om het trekken van harde conclusies mogelijk te maken.

Het belangrijkste pijnpunt van 2016: het tekort aan vrijwilligers

Het huidige aantal vrijwilligers van HEST is te krap, vooral v.w.b. het team-Ermelo. Ervan uitgaande dat de hulpvraag aan HEST gaat toenemen, zal dit pijnpunt steeds meer gaan knellen. Bijkomende factor is dat de thuiszorgorganisaties met bezuinigingen te maken hebben. Hun dienstverlening gedurende de nachten is daardoor minder geworden. Het gevolg daarvan is weer dat er vaker een beroep op HEST wordt gedaan.

De instroom van vrijwilligers wordt gehinderd door het opschuiven van de AOW-leeftijd. De trend is onmiskenbaar dat de werving van vrijwilligers steeds moeilijker wordt. Daarnaast heeft HEST te maken met natuurlijke uitstroom. Deze uitstroom is niet onaanzienlijk: de gemiddelde leeftijd van de HEST-vrijwilliger is immers relatief hoog.

Het gevolg van het tekort aan vrijwilligers is dat er bij de aanvraag voor hulp soms “neen” moet worden verkocht. De aanvraag kan soms in het geheel niet worden gehonoreerd. Veel vaker komt het voor dat niet alle nachten hulp kan worden geboden: gemiddeld wordt bij een client 2 tot 3 nachten per week zorg verleend.

Kort verslag van enkele activiteiten in 2016:

1. We hebben actief aan de bekendheid van HEST gewerkt. Onze website is geheel vernieuwd. We hebben verder de publiciteit gezocht d.m.v. contacten met de media. Dat heeft geleid tot enkele artikelen in de locale kranten van Ermelo en Putten en tot interviews op de locale radio van Putten en Harderwijk.
2. We hebben ons ingespannen om nieuwe vrijwilligers te vinden. Waar dat nuttig lijkt, laat HEST zoveel mogelijk haar gezicht zien. We hebben wervende flyers en ander promotiemateriaal laten drukken en we hebben een eerste aanzet gegeven tot het actief verspreiden ervan. De inspanningen hebben ertoe geleid dat er opvolgers zijn gevonden voor de op 1 januari 2017 vertrokken vrijwilligers Inge Bieringa en Co Duits.
3. De coördinator-Ermelo, Anne Prins, heeft helaas haar werkzaamheden voor HEST met ingang van 1 januari 2017 moeten beëindigen. We hebben ons in de laatste maanden van 2016 ingespannen om een opvolger voor haar te vinden. Het gebruik van onze netwerken en het plaatsen van advertenties hebben tot nu toe geen resultaat opgeleverd.
4. De secretaris Piet Sandstra is op 1 januari 2017 uitgetreden. Voor hem is een opvolger gevonden.
5. We hebben de deskundigheidsbevordering van onze medewerkers geëvalueerd. Dat heeft tot een nieuw (intensiever) scholingsplan geleid. Met ingang van 2017 zal eens per anderhalf jaar een tweedaagse aanvullende scholing plaatsvinden, in plaats van (nu nog) eens per twee jaar. Dankzij de steun van de “Vrienden van HEST” is daar ook geld voor. Bijkomend voordeel van een frequentere bijscholing is dat de onderlinge saamhorigheid verder kan verbeteren.

Een blik gericht op de toekomst

De verwachting is dat de behoefte aan palliatieve zorg de komende jaren verder zal toenemen. Dit geldt niet alleen voor het domein van de beroepsmatige zorg, maar ook voor dat van de informele zorg, het domein waarbinnen HEST werkzaam is. Als gevolg van de vergrijzing sterven steeds meer mensen aan chronische aandoeningen. De complexiteit en de duur van de ziekten waaraan zij leiden, neemt bovendien toe.

Voorts is voor de omvang van de zorgvraag waarmee HEST te maken zal krijgen het overheidsbeleid van belang: de overheid streeft er naar om palliatieve zorg minder in ziekenhuizen te laten plaatsvinden en meer in hospices en in de thuissituatie. De wens van de zieke moet bij het bepalen van de plaats waar hij/zij zal sterven leidend zijn, vindt de Staatssecretaris van VWS.

De financiering van palliatieve zorg is ingewikkeld. Ziektekostenverzekeraars spelen een sleutelrol. In de praktijk hebben thuiszorgorganisaties te maken met krimpende budgetten. Het beroep op mantelzorgers wordt hierdoor groter, het beroep dat op HEST zal worden gedaan neemt dus ook toe.

Geplande activiteiten in 2017

1. De werving van vrijwilligers wordt ons belangrijkste actiepunt. We gaan actief flyereren, zowel in Ermelo als in Putten. Er zullen advertenties worden geplaatst in de locale pers. We zullen ons als HEST gaan presenteren waar dat nuttig is en waar we kunnen.
2. Onze website wordt verder verbeterd. De site gaat meer informatie bevatten, wordt meer gericht op de werving van vrijwilligers en wordt gebruiksvriendelijker.
3. Indien niet op korte termijn kan worden voorzien in de vacature van coördinator-Ermelo, zullen team-Ermelo en team-Putten in elkaar worden geschoven. De huidige coördinatoren-Putten zullen dan diensten gaan verlenen aan dit gecombineerde team. Vanuit dit nieuwe team worden dan zowel Ermelo als Putten bediend.